

RPO Äldres hälsa
Ulrika Stefansson, ordförande
Susanne Lundblad, processtö

2022-02-24

Regionsjukvårdsledningen

Årsrapport 2021 för RPO Äldres hälsa

Det regionala programområdet (RPO) Äldres hälsa är ett kommun- och regiongemensamt forum för kunskapsstyrning, gemensam kunskapsutveckling och lärande. Genom att skapa en samverkansstruktur för tre regioner och 38 kommuner verkar RPO Äldres hälsa för att personer ska åldras med god livskvalitet och ges förutsättningar att bibehålla god hälsa, förebygga ohälsa, leva ett så självständigt liv som möjligt och få god vård och omsorg när det behövs.

Sammanfattande analys

Äldres hälsa är ett komplext kunskapsfält som har beröringspunkter med ett flertal övriga RPO. Omvärldsbevakning pågår kontinuerligt för att försöka identifiera nya förbättringsområden och hitta nya goda exempel. Angelägna områden som gäller äldres hälsa är desamma som tidigare identifierats; skörhet, kognitiv svikt/demenssjukdom, mest sjuka äldre, palliativ vård, hälsofrämjande, förebyggande arbete och fallprevention, psykisk hälsa, ofrivillig ensamhet, akutvård för äldre och mycket mer. Flera av utmaningarna upplevs vara starkt kopplade till organisatoriska förutsättningar, både inom de kommunala strukturerna, inom regionerna och i samverkansstrukturerna.

Coronapandemin bidrog till ökat fokus på äldre frågor. De utmaningar och brister som finns synliggjordes även för dem som inte arbetar aktivt med äldre frågorna. Äldre var en riskgrupp som drabbades särskilt hårt under pandemin och vård, omsorg och kompetens, främst på särskilda boenden, uppmärksammades. De frågorna kommer att ligga till grund för fortsatt arbete på alla nivåer.

Det finns systematiska arbetssätt kring sköra äldre i samtliga regioner. Under året har fokus varit på att dela erfarenheter, diskutera gemensamma utmaningar och gap, behov av kompetenshöjning etc. ett exempel på det är den Palliativ veckan som genomfördes i samverkan. Ett annat är den satsning på webbföreläsningar i aktuella ämnen, Forum Geriatrikum som tillgängliggjorts för hela sjukvårdsregionen.

Identifierade gap med utmaningar mellan tillgänglig vård och omsorg för äldre i sjukvårdsregionen, jämfört med rekommendationer i nationella riktlinjer, kvarstår. Två särskilt angelägna förbättringsområden var identifierade; kognitiv svikt/demenssjukdom och palliativ vård i livets slut. Äldres hälsa sammanställer och analyserar kontinuerligt resultat ur aktuella kvalitetsregister. De används för att sätta mål och föra dialog om kvalitet. Fokus på dessa områden fortsätter även 2022 då sammanhållna personcentrerade vårdförlopp ska implementeras.

Arbetet med Nära vård innehåller och berör många delar av områdena som identifierats och prioriterats i RPO. Avsikten är att fortsätta och utveckla samarbetet med projektledarna i de tre länen.

Genomförda aktiviteter och resultat

Kognitiv svikt/demenssjukdom

Fortsatt omvärldsbevakning och analys av området Kognitiv svikt/misstänkt demenssjukdom. Fortsatt arbete sker under 2022. Sammanhållet och personcentrerat vårdförlopp som godkändes under 2021. Kunskapshöjning och webbutbildningar Demens ABC och Demens ABC+ har spridits till medarbetare i respektive regiondel.

Palliativ vård

Samverkan mellan länens lokala arbete inom Palliativ vård är etablerad. *Palliativ vecka* genomfördes digitalt aktiviteter i kunskapshöjande. Vårdförlopp Palliativ vård är under framtagande, där fokus är på att fler ska få tillgång.... Inom palliativ vård finns förbättringsbehov inom dokumentation, brytpunktssamtal, smärtskattning, munhälsa samt tillgång till palliativ vård för personer med annat än onkologiska diagnoser. Resultat kopplat till det patientnära arbetet följs kontinuerligt.

Kompetens

RPO har Etablerat kontakt med RCSO för gemensamma utbildningsinsatser kopplat till kvalitetsregister. Region Jönköpings föreläsningsserie Forum Geriatrikum har blivit tillgänglig för samtliga regioner och kommuner län.

Nya arbetssätt

Behovet av samverkan och samarbete, inte minst gällande vården av mest sjuka, sköra äldre med hög grad av samsjuklighet och läkarmedverkan i särskilda boenden, har tydligt lyfts fram under pandemin. RPO övergick till korta, digitala avstämningar där erfarenheter hela tiden kunde delas och goda arbetssätt spridas. Dessa arbetssätt är nu etablerade och digitala avstämningar och erfarenhetsutbyte är regel och fysiska möten sker en gång per termin.

Utvecklingstendenser

Det finns stora möjligheter att behålla fokus på äldre frågorna de kommande åren. Satsningarna inom Nära vård berör till stor del arbetet med äldre. Att vården av äldre behöver utvecklas har varit tydligt och några områden har synliggjorts speciellt.

- medicinsk samverkan och läkaruppdrag på särskilda boenden för äldre och inom kommunal hälso- och sjukvård
- Vård nära den äldre, i hemmet. Hur fortsätter vi utvecklas och hur lär vi av varandra i arbetssätt som skapar trygg och säker vård och omsorg?
- Skörhet, vilka screeninginstrument finns och används? Hur förebygga och behandla skörhet? Vilka behov har en skör äldre och hur möter vi dem? Nationellt arbete pågår där sjukvårdsregionen är en aktiv del.

OCH LÄNENS KOMMUNER I SAMVERKAN

- Äldre i akutvårdkedjan – samverkan med RPO Akutvård och Primärvård planeras
- Förebyggande och hälsofrämjande insatser – samverkan med RPO Hälsofrämjande

Under kommande år kommer arbete med att stödja implementering, uppföljning av vårdförlopp inom demens och palliativ vård och sköra äldre genomföras.

Resultat av samverkan

Nationell nivå

Sydöstra sjukvårdsregionens representant i NPO Äldres hälsa ingår i RPO Äldres hälsa, vilket upplevs underlätta kommunikation och skapa möjlighet att hela tiden ligga i fas. Samarbetet med myndigheter och professionsföreningar sker på den nationella nivån.

RPO har efterfrågat kontakt med övriga sjukvårdsregionala strukturer för Äldres hälsa men kontakten har ännu inte etablerats. Vår förhoppning är att skapa det under 2022.

I takt med att NAG Skörhet Screening och Medicinsk samverkan efter hand arbetar fram material kan det komma att påverka arbetssätt inom RPO.

Sjukvårdsregional nivå

Ingen regionsjukvård förekommer inom RPO Äldres hälsa. Att följa varandras arbete, erfarenhetsutbyte och delge idéer har varit en viktig del i RPOs arbete. Att synliggöra bra resultat kan bidra till att utveckla området och fatta gemensamma beslut. Inga regionala arbetsgrupper har skapats men diskussioner pågår. Gemensamma kompetenshöjande insatser har genomförts och mer planeras. RPO kommer att samverka med övriga RPO för att utbyta erfarenheter.

Lokal nivå, region och kommuner

Samverkan är väl uppbyggd, det finns liknande organisatoriska samverkansstrukturer där de gemensamma frågorna hanteras lokalt i respektive läns ledningssystem i samverkan; Strategigrupp Äldre, Att åldras, Bättre liv mest sköra äldre. Vår bedömning är att det finns en styrka i att bygga vidare på de befintliga strukturerna även när det gäller implementering av vårdförloppen inom området och snarare förstärka dem vid behov än att bilda parallella strukturer.

Seniorföreträdare

Ingen senior deltar i nuläget i RPO Äldres hälsa, diskussioner har pågått. Vinsten av seniordeltagande bedöms större i de lokala strukturerna.